DZIENNIK

ZARZĄDU M. LUBLINA.

Redakcja i Administracja
Magistrat m. Lublina
(parter biuro Nr. 3).

—:-:—

Redakcja i Administracja czynna od 9-ej do 2-ej popoł.

Prenumerata kwartalnie . . . . . 1 złp.
miesięcznie . . . . . 35 gr.

Ogłoszenia (wyłącznie poza tekstem): wiersz petitowy dwuszpaltowy lub jego miejsce 15 groszy.

—:-:—

Prenumeratę przyjmuje Wydział do Spraw Ogólnych (parter biuro Nr. 3).

Cena egzemplarza 20 groszy.

Nr. 24—25. | Lublin, dnia 11-go Października 1924 roku. | Rok IV.

OD ADMINISTRACJI.

Prenumerata „Dziennika Zarządu m. Lublina“ od 1-go kwietnia 1924 r. wynosi:
kwartalnie . . . . 1 złp.
miesięcznie . . . . 35 gr.
Numer pojedyńczy . . . . 20 gr.

DZIAŁ URZĘDOWY.

RUCH SŁUŻBOWY.

Mianowani: W Wydziale Opieki Społecznej, Marja Bociańska, prowizorycznie, na stanowisko pielęgniarki zakładu imienia Stanisława Jachowicza, od dnia 1-go września r. b. z uposażeniem w/g XIII-ej grupy, szczebel *a*, — Marja Błażejewicz, tytułem próby na jeden miesiąc, na stanowisko pielęgniarki w „Żłobku Miejskim“ od dnia 18-go września r. b. z uposażeniem w/g XIII-ej grupy, szczebel *a*.

W Wydziale Gospodarczym, Jan Berej, dotychczasowy djetarjusz, prowizorycznym urzędnikiem z powierzeniem jednocześnie, aż do odwołania, intendenta gmachu teatru miejskiego od dnia 1-go października r. b. z uposażeniem w/g VIII-ej grupy, szebel *a*.

Awansowani: W Wydziale Gospodarczym, Włodzimierz - Stanisław Drążewski, kancelista - djetarjusz, na stanowisko p. o. pomocnika buchaltera od dnia 1-go października r. b. z uposażeniem w/g VI-ej grupy, szczebel *a*.

Zwolnieni: W Wydziale Gospodarczym, Teodor Szymankiewicz, p. o. pomocnika buchaltera od dnia 15-go września r. b. i w Wydziale Opieki Społecznej, Marja Fidut, pielęgniarka „Żłoba“ od dnia 10-go września r. b. oboje na własną prośbę.

—

Zarządzenie Nr. 132.

W dniu dzisiejszym z urlopu wypoczynkowego powróciłem i objąłem zarząd miasta.

Lublin, dnia 12 września 1924 r.

Prezydent m. Lublina *C. Szczepański.*

Zarządzenie Nr. 133.

W dniu dzisiejszym Vice-Prezydent p. Stanisław Dylewski powrócił z urlopu wypoczynkowego i objął urzędowanie.

Lublin, dnia 18 września 1924 r.

Prezydent m. Lublina *C. Szczepański.*

Zarządzenie Nr. 145.

Godziny pracy w Miejskim Laboratorjum Chemicznem od dnia 9-go b. m. ustanawiam aż do odwołania, jak następuje: od godziny 9-ej do 13-ej i od 15-ej do 18-ej codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt.

Zastępca kierownika Laboratorjum p. Piasecki przyjmować będzie zainteresowanych od godziny 15 do 18-ej.

Lublin, d. 8 października 1924 r.

Prezydent m. Lublina *C. Szczepański.*

Rozporządzenie

w przedmiocie dokształcania młodzieży, zatrudnionej w rzemiośle, przemyśle i handlu w m. Lublinie, zatwierdzone uchwałą Rady Miejskiej z dnia 11 września 1924 r.

Na mocy artykułów 114 i 119 Ustawy Przemysłowej (Zbiór praw rosyjskich, tom XI, cz. 2), i uzupełnień do niej z dnia 15 XI 1906 r. (art. 8 i art. 9 pkt. 7), co do przepisów, dotyczących handlu i art. 4 i art. 5 pkt. e przepisów dotyczących rzemiosł, oraz w myśl art. 40 i 42—45 ust. o wychow. publ. w Królestwie Polskim z dnia 20 V 1862 r. (Dz. Pr. Kr. Pol. Nr. 181, tom 60), Magistrat m. Lublina zarządza, co następuje:

§ 1.

Młodzież płci obojga od lat 15 do 18, pracująca w rzemiośle, przemyśle i handlu powinna być zwalniana od pracy codziennie o godzinie 17, dla pobierania nauki w Miejskich Szkołach Wieczorowych Dokształcających.

§ 2,

Rodzice, względnie opiekunowie, jak również przełożeni i pracodawcy obowiązani są do kontrolowania regularności uczęszczania młodzieży na naukę. Podstawą dla kontroli służy książeczka szkolna w którą Zarządy szkół zaopatrują każdego ucznia.

§ 3.

Moc obowiązującą Statutu o wprowadzeniu w Lublinie obowiązku szkolnego, zatwierdzonego uchwałą Rady Miejsklej z dnia 22 lutego 1923 r. rozciąga się na uczniów płci obojga, zapisanych do Miejskich Szkół Wieczorowych Dokształcających.

§ 4.

Winni nieposyłania młodzieży do szkół wyżej wymienionych, winni niezwalniania młodzieży od pracy w godzinach nauki, jako też niekontrolowania uczęszczania młodzieży na naukę, ponosić będą kary, przewidziane w art. 41 i 42 Dekretu o obowiązku szkolnym (Dz. Pr. Nr. 14—1919 r.).

Kary, o których mowa, po zwaloryzowaniu ich, zgodnie z art. 2 pkt. 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 21 stycznia 1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 9 poz. 89) o waloryzacji kar i

grzywien, wynosić będą odtąd do 200 zł.

§ 5.

Kontrolę nad wypełnieniem obowiązku dokształcania młodzieży od lat 15 do 18, oraz wykonywania związanych z tem przepisów, jak również wymierzanie kar powierza się Komisji Powszechnego Nauczania w Lublinie, zgodnie z regulaminem tejże Komisji, zatwierdzonym uchwałą Rady Miejskiej z dnia 13 grudnia 1923 r.

Z obrad Rady Miejskiej.

Posiedzenie z dnia 8/VII 1924 r.

Rada Miejska uchwala:

1) Zaciągnąć pożyczkę od Państwa w kwocie 500,000 złotych z terminem zwrotu do dnia 31 grudnia r. b. w celu udzielenia pomocy bezrobotnym przez zatrudnienie przy wykonaniu robót ziemnych i drogowych na warunkach, ustalonych przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.

2) Gwarantować zwrot pożyczki w terminie majątkiem i dochodami miasta.

3) Upoważnić Magistrat do przeprowadzenia wszystkich potrzebnych czynności, do zaciągnięcia pożyczki koniecznych".

Wniosek zostaje uchwalony jednomyślnie.

Prezydent miasta: (—) *C. Szczepański.*

Szef Wydziału: (—) *L. Radliński.*

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Sprawozdanie

z działalności Wydziału Zdrowia Publicznego za kwiecień, maj i czerwiec 1924 roku.

Biuro Wydziału.

Wpłynęło spraw	752
Pozostawało z poprzedniego okresu	116
Załatwiono spraw	1028
W tem 160 spraw, wynikłych z bezpośredniego działania Wydziału	
Pozostaje niezałatwionych spraw	69

ODDZIAŁ SANITARNO-LEKARSKI.

Przebieg chorób zakaźnych.

Nazwa choroby	Pozostało z poprzedniego okresu	Zanotowano nowych wypadków	Razem	Z tej liczby		Pozostaje na 1.VII
				Wyzdrowiało	Zmarło	
Dur brzuszny . . .	5	10	15	11	3	1
Dur plamisty . . .	5	15	20	17	1	2
Dur powrotny . . .	—	1	1	—	—	1
Dyzenterja	—	2	2	1	—	1
Szkarlatyna	3	10	13	5	—	8
Odra	1	—	1	1	—	—
Dyfteryt	3	3	6	5	—	1
Zapalenie nagminne opon mózgowych .	2	2	4	4	—	—
Koklusz	1	—	1	1	—	—
Róża	—	2	2	2	—	—
Tężec	—	1	1	—	1	—
Razem .	20	46	66	47	5	14

W poprzednim kwartale, ogólnie biorąc, ostrych chorób zakaźnych zarejestrowano 52, obecnie zaś 46 t. j. o 6 wypadków mniej, w sprawozdawczym więc okresie liczba ostrych chorób zakaźnych procentowo zmniejszyła się o 11,5.

Szczegółowy przebieg chorób zakaźnych w okresie powyższym przedstawia się jak następuje:

Duru brzusznego w poprzednim kwartale zanotowano 13, w obecnym zaś 10, czyli o 3 mniej. Chorzy pochodzą: ze śródmieścia 2, z przedmieść 6, ze szpitala Szarytek 1, ze szpitala św. Jana Bożego 1 i z więzienia lubelskiego 1. Wszyscy chorzy—chrześcijanie.

Duru plamistego zarejestrowano w poprzednim kwartale 18, obecnie zaś 15 t. j. o 3 mniej. W tej liczbie: chrześcijan 8, żydów 7; na przedmieściach i dzielnicach żydowskich 13, na Krak.-Przedm. 1 i w szpitalu żydowskim 1.

Duru powrotnego zanotowano 1 wypadek na ulicy Widok; w poprzednim okresie duru powrotnego nie było.

Dysenterji zanotowano 2 wypadki, mianowicie 1 na ulicy Fabrycznej i 1 w szkole policyjnej na Czechówce. W poprzednim okresie dysenterji nie notowano.

Liczba zachorowań na szkarlatynę w porównaniu z poprzednim okresem nieco zwiększyła się: w ubiegłym okresie było 6 wypadków, obecnie zaś 10 t. j. o 4 więcej. Na szkarlatynę chorowały przeważnie dzieci.

Z pośród innych chorób zakaźnych, stwierdzono 3 wypadki dyfterytu 2 zapalenia nagminnego opon mózgowych i 1 tężca. Notowania te jednak z wyjątkiem tężca, nie są ścisłe, ponieważ nie wszystkie wypadki zachorowań na te choroby są zgłaszane do Wydziału.

Ponadto w okresie sprawozdawczym było 4 wypadki pokąsania przez psy, podejrzane o wściekliznę. Pokąsani zostali skierowani do instytutu Pasteurowskiego w Warszawie.

Stan sanitarny miasta pod względem szerzenia się chorób zakaźnych naogół jest dobry i nie grozi niebezpieczeństwem, z wyjątkiem szkarlatyny, która w obecnym okresie nieco się podniosła, wszystkie inne choroby zakaźne zdarzają się coraz rzadziej. Również i i śmiertelność na choroby zakaźne jest mniejsza niż w poprzednim kwartale.

W roku 1623 w tym samym okresie było 36 wypadków chorób zakaźnych, t. j. mniej o 10. Różnica na niekorzyść obecnego okresu przypada na tyfus plamisty, który został zaniesiony do Lublina z okolic (Piaski Luterskie i powiat Lubartowski), na zapalenie nagminne opon mózgowych, na różę i na wypadek duru powrotnego i tężca.

Lekarze Dzielnicowi:

Liczba meldunków o chorych .	252
Liczba zbadanych chorych według meldunków	245
Liczba dokonanych sanitarnych oględzin posesji, sklepów spożywczych i t. p.	346
Sporządzono protokułów karnych	22
Liczba orzeczeń sądowo-lekarskich	2
Udzielono porad bezpłatnie robotnikom miejskim	203
Zbadano stan zdrowia reflektantów na służbę miejską i na wstęp do rzeźni miejskiej .	24
Brano udział w komisjach organizowanych przez inne Wydz. Magistratu i przez instytucje państwowe	5
Dokonano szczepień ochronnych od ospy	2593

Bezpłatne Ambulatorjum Miejskie.

Udzielono porad lekarskich w chorobach:

wewnętrznych . . .	693
chirurgicznych . . .	366
kobiecych	81
uszu, nosa i gardła .	50
ocznych	579
skórnych i wenerycz. .	129

zębów	31
innych	68
Razem .	2059
Ogólna liczba dni przyjęć .	70

W porównaniu do poprzedniego kwartału udzielono porad mniej o 150, co należy tłomaczyć powstaniem w Lublinie Kasy Chorych.

Laboratorjum Miejskie.

Liczba dokonanych analiz:

mąki	14
chleba	79
mleka	258
masła	24
śmietany i śmietanki	48
mięsa i wędlin . .	135
innych analiz . .	99
Razem .	657

w tem

Liczba prób uznanych za niezdatne do użytku lub za zepsute	16
Liczba prób, w których wykryto zafałszowania	90

W porównaniu do poprzedniego kwartału dokonano analiz mniej o 35, wykryto zafałszowań mniej o 43 i zepsucia o 7.

Zakłady dezyfekcyjne i kąpielowe.

Wykąpano i odwszono osób 10442

w tem:

z ochron i szkół powszechnych	6349
z Aresztu Miejskiego	20
Odświerzbiono	3
Zdezynfekowano rzeczy . sztuk	423
Zdezynfekowano mieszkań (ubikacji)	71

W porównaniu do poprzedniego kwartału wykąpano więcej o 6086 osób, odświerzbiono mniej o 42 osoby, zdezynfekowano rzeczy mniej o 161 szt. i mieszkań więcej o 3 ubikacje.

ODDZIAŁ WETERYNARYJNY.

Choroby zakaźne u zwierząt domowych:

wścieklizna (psy)	1
zaraza płucna (bydło rogate) . .	1
Razem .	2

Szczepienie ochronne przeciwko różycy:

Zaszczepiono trzody chlewnej 82 szt.

Wywóz zwierząt domowych:

bydła rogatego . . .	494	szt.
koni . . . , . .	55	„
świń	441	„
owiec	7	„
Razem .	997	

Zwierzęta domowe załadowane zostały na stacji Lublin do Warszawy, Mysłowic, Lubomla, Łucka, Hołub, Czyżewa, Lwowa, Włodzimierza, Wilna, Zebrzydowic, Próchna i Dziedzic. Największą liczbę wysłano: bydła i świń do Warszawy i Mysłowic, koni— do Warszawy.

W porównaniu z ubiegłym kwartałem wywieziono więcej: bydła o 200 sztuk, świń o 439, koni o 30 i owiec o 7 sztuk.

Wywóz produktów zwierzęcych:

wędlin	810 kg.	
słoniny	2250 „	
drobiu bitego .		1367 sztuk.
żołądków cielęcych	280 „	
skór cielęcych .		8500 „
skór bydlęcych .		425 „
skór końskich .		160 „
mizdry . . .	68000 kg.	
kiszek	170 „.	
kości	39000 „	
szerści bydlęcej .	7150 „	
wełny	2550 „	
Razem .	120210 kg. i	10452 szt.

Wędlinę i drób załadowano do Warszawy.

Słoninę do Wilna i Chełma.

Żołądki cielęce do Gdańska,

Skóry do Warszawy, Trawnik, Radomia, Gdańska, Kazimierza i Białegostoku.

Mizdrę do Strzemieszyc, Oświęcima i Jabłonny.

Kiszki do Warszawy.

Kości do Strzemieszyc i Oświęcima.

Szerć bydlęcą do Tarnowa i Skoczowa.

Wełnę do Białegostoku i Łodzi.

Ogólna ilość wywiezionych produktów zwierzęcych w porównaniu do poprzedniego kwartału zmniejszyła się

o 17086 kg. zaś w sztukach zwiększyła się o 4384.

Skonfiskowano mięsa nieostemplowanego.

wieprzowiny .	206	funt.
wołowiny . .	656	„
cielęciny . .	1443	„
podrobów . .	101	„
Razem .	2406	funt.

Skonfiskowane mięso rozdano:

Przytułkowi św. Ducha	396½	funt.
Schronisku Starców i Kalek	233½	„
Bursie Stanisława Kostki	65	„
Sali Sierot	184½	„
Domowi Zarobkowemu .	292½	„
Sierocińcowi Miejskiemu	272½	„
Szpitalowi św. Jana Bożego	344½	„
Domowi Sierot Wojennych	341	„
Szpitalowi Dzieciątka Jezus	115	„
Szpitalowi św. Józefa .	161	„
Razem .	2406	funt.

W sprawozdawczym okresie skonfiskowano więcej o 1869 funt.

Rzeźnia Miejska.

Zabito:

świń	4915	szt.
bydła rogatego .	1851	„
jałowizny . . .	315	„
cieląt	7155	„
owiec i kóz . .	18	„
Razem .	14254	szt.

Zabito więcej niż w poprzednim okresie o 4025 sztuk.

Dowieziono:

bydła rogatego .	13	szt.
cieląt	10	„
świń	8	„
Razem .	31	szt.

Dowieziono mniej niż w poprzednim okresie o 6 sztuk.

Zniszczono tusz:

świń wskutek włosienicy . .	11	szt.
„ „ różycy . . .	3	„
„ „ wągrzycy . .	2	„
„ „ gruźlicy . .	1	„
„ „ wycieńczenia .	1	„
bydła rogatego wskutek wycień.	1	„
„ „ „ posoczn.	1	„
„ „ „ zepsucia	1	„
cieląt wskutek wycieńczenia .	1	„
Razem .	22	szt.

Sprawozdanie

z działalności poboru podatku miejskiego od spirytualji.

Na podstawie statutu o komunalnym podatku konsumcyjnym od spirytusu, wyrobów i przetworów spirytusowych, wszelkiego rodzaju win i miodu na rzecz miasta Lublina, zatwierdzonego reskryptem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 12/X, 1922 r. L. Dz. S. M. 4930, oraz przepisów wykonawczych, wydanych przez Magistrat m. Lublina do tego statutu, Wydział Finansowy Magistratu przystąpił do poboru podatku od spirytualji od od dnia 14 Listopada 1922 roku.

Dla wymierzania podatku i kontroli nad wytwórniami i handlami był wyznaczony kontroler i jego pomocnik; w wypadkach podwyższenia akcyzy, lub innych, byli do pomocy delegowani urzędnicy Magistratu.

Za czas istnienia samodzielnego poboru podatku konsumcyjnego od spirytualji od dnia 14 XI 1922 r. do 1 Lipca 1924 r. na terenie m. Lublina było czynnych: 2 gorzelnie, 4 rektyfikacje, 8 fabryk wódek 2 fabryki wina owocowego, 2 miodosytnie, 24 handle z detaliczną sprzedażą wódek i 20 handli z hurtową sprzedażą wódek, 23 restauracje i 2 bufety prywatne.

Sprzedaż detaliczna dla konsumcji miejscowej w detalicznych handlach przedstawia się, jak niżej:

Rok	Miesiąc	Litrów 100⁰ alkoh.	Spożycie na 1 mieszk.
1922	Listopad ½ .	60463	0,61 litra 100⁰
	Grudzień . .	72807	0,72 „
	Ogółem .	133270	1,33 „
1923	Styczeń . .	88104,07	0,88 „
	Luty . . .	69826,98	0,70 „
	Marzec . . .	82902,12	0,83 „
	Kwiecień . .	16134,73	0,16 „
	Maj	46839,52	0,46 „
	Czerwiec . .	35092,16	0,35 „
	Lipiec . . .	47096,71	0,47 „
	Sierpień . .	55101,15	0,55 „
	Wrzesień . .	35886,83	0,36 „
	Październik .	45136,43	0,45 „
	Listopad . .	20854,98	0,21 „
	Grudzień . .	29912,37	0,40 „
	Ogółem .	582888,05	0,58 „
1924	Styczeń . .	7097,05	0,07 „
	Luty	17922,07	0,18 „
	Marzec . . .	42359,66	0,42 „
	Kwiecień . .	46944,78	0,47 „
	Maj	26255,92	0,26 „
	Czerwiec . .	35851,87	0,36 „
	Ogółem .	176431,35	0,29,3 „

Wpływy z podatku od spirytualji na rzecz miasta wynosiły:

Rok	Miesiąc	Marek	Złote	Gr.	p|g kursu
1922	Listopad . .	12097746	6720	97	1800
	Grudzień . .	20036665	8014	67	2500
	Ogółem .	32134411	14735	64	
1923	Styczeń . .	22277004	5569	25	4000
	Luty . . .	35933457	5284	33	6800
	Marzec . . .	48935942	5967	80	8200
	Kwiecień . .	76826889	8933	36	8600
	Maj	97304567	10351	55	9400
	Czerwiec . .	90752318	7562	69	12000
	Lipiec . . .	222295280	11114	76	20000
	Sierpień . .	449364101	12838	97	35000
	Wrzesień . .	533795897	10675	92	50000
	Październik .	1288299299	10306	39	125000
	Listopad . .	2527351104	8424	50	300000
	Grudzień . .	15901791092	19877	24	800000
	Ogółem .	21294926950	116906	76	
1924	Styczeń . .	10546694195	6591	68	1600000
	Luty . . ,	21240330045	11800	18	1800000
	Marzec . . .	53146760555	29525	98	„
	Kwiecień . .	59614754000	33119	31	„
	Maj	—	17802	86	„
	Czerwiec . .	—	24021	90	„
	Ogółem .	—	122461	91	

Stosunek wpływów z podatku od spirytualji do wpływów z innych podatków wynosił w 1923 roku 29,3%, w poszczególnych miesiącach 1924 r. wpływ miesięczny z podatku od spirytualji wachał się od 30,83% do 92,67%. Koszta poboru tego podatku w stosunku do jego wpływów wynosiły:
w 1922 r.—1,14% w 1923 r.—0,82% w 1924 r. Styczeń 3,58%, Luty 3,46,% Marzec 1,35%, Kwiecień 1,13%, Maj 2,18%, Czerwiec 1.71%.

Średni wpływ miesięczny w roku 1924 wynosił Zł. 20,410,32.

Nierównomierne wpływy podatku, związane były ze spożyciem i niejednakową opłatą na rzecz miasta, która wahała się zależnie od opłat skarbobowych. Opłaty na rzecz miasta Lublina wynosiły od litra 100° alkoholu: w 1922 r. w listopadzie 200 mk. w grudniu 250 mk., w 1923 r. w styczniu 250 mk., w lutym do 12-go 250 mk., od 12-go lutego 500 mk., w marcu 500 mk., w kwietniu 2,000 mk., w maju 2,000 mk., w czerwcu do 15-go 2,000 mk., od 15-go 4,000 mk., w Lipcu 4,000 mk., w sierpniu do 10-go 4000 mk., od 10-go 7,000 mk. we wrześniu 12,000 mk., w październiku do 10-go 12,000 mk., od 10-go 40,000 mk. w listopadzie do 13-go 40,000 mk. od 13-go 180,000 mk, w grudniu do 12-go 180,000 mk., od 12-go 360,000 mk., od 27-go 720,000 mk., 1924 r. w styczniu 720,000 mk, i następne po 66 groszy za litr 100° spirytusu.

Kontrola polegała na meldowaniu otrzymanych napoi, oraz składaniu miesięcznych wykazów nabycia i sprzedaży tychże.

Kontrola nad wytwórniami i handlami była ścisła, albowiem kontrola na miejscu była połączona z prowadzeniem odpowiednich książek, w których każde przedsiębiorstwo posiadało swoje konto dla zapisywania pozycji przychodu i rozchodu spirytusu i banderoli.

Faktyczna kontrola handli odbywała się często, o wyniku której Magistrat przeprowadzał korespondencję z instytucjami samorządowemi i państwowemi w celu ukrócenia nadużyć.

Ogólny wynik wpływów z tego źródła był zadawalniający i poważnych nadużyć na terenie miasta Lublina nie było.

Stwierdzić można, że podatek od spirytualji był poważnym źródłem dochodowym, że pobór jego był prawidłowo uskuteczniany przez organa miejskie, nie obciążając budżetu miejskiego zbyt wysokiemi kosztami na administrację tego podatku, zaś ścisła kontrola miejska czuwała nad przestrzeganiem statutu przez kupców i przedsiębiorców.

Z dniem 30 czerwca 1924 r. Magistrat zaprzestał poboru podatku konsumcyjnego, jako samodzielnego, z powodu pobierania go przez Władz Skarbowe w formie dodatku do podatku państwowego.

ROMAN SLASKI
Ławnik Magistratu m. Lublina.

Kongres miast w Amsterdamie.

Przy dość licznym udziale przedstawicieli miast, różnych państw Europy, odbył się w Amsterdamie 30 czerwca i 1 lipca r. b. Kongres międzynarodowy miast który niewątpliwie przyczyni się do nawiązania ściślejszego kontaktu między samorządami poszczególnych krajów, i dodatnio wpłynie na ujednostajnienie postępowania zarządów miejskich w różnych dziedzinach pracy municypalnej.

Pierwszy kongres międzynarodowy miast odbył się przed wojną w lipcu 1913 r. w Gandawie, i poruszał kwestje, tyczące się urządzenia skupień miejskich i organizacji życia municypalnego. A więc zastanawiano się w Gandawie jednocześnie nad wprowadzaniem udoskonaleń technicznych, nad rozbudową miast, ich planami, upiększeniem skupień ludzkich, a z drugiej strony poruszano zagadnienia prawa administracyjnego, kompetencji

gminy miejskiej i jej stosunku do władzy państwowej. Na kongres zgłoszono przeszło 80 różnych memorjałów, i życzeniem zebranych przedstawicieli miast było wrócić do podstawowych zagadnień techniki i prawa miejskiego na najbliższym kongresie miast. Dla przygotowania przyszłego kongresu i dla utrzymania ciągłego kontaktu między miastami innych państw zdecydowano powołać do życia — Związek międzynarodowy miast, z siedzibą w Brukseli.

Przyszły kongres miał odbyć się w 1915 roku. Nieprzewidziane wypadki nadały inny bieg rozpoczętej pracy dla nawiązania kontraktu między miastami.

Po wojnie, która rozerwała łączność między narodami i państwami, należało całą rezerwę zachować względem akcji zbliżenia międzynarodowego, gdyż idea braterstwa ludów, ustąpiła miejsca nienawiści i nie dopomagała współpracy na terenie międzynarodowym. Bezwątpienia istniały poważne przeszkody dla zwołania kongresu miast, i nawet pod znakiem zapytania stawiały jego powodzenie. Jednak organizatorzy odważnie poszli naprzód, gdyż sprawy miejskie bardziej od innych nadawały się do wspólnego porozumienia, i jak słusznie powiedział p. Maszast, jeden z delegacji francuskiej, że chociaż narody nie są w dobie obecnej braćmi, to siostrami są wszystkie miasta, i muszą po wojnie nieść pomoc ludności miejskiej, która szczególnie dotkniętą została na skutek zapasów bojowych

Na zarządy miast po wojnie zwaliły się nowe obowiązki z dziedziny spraw mieszkaniowych, hygjeny, dobroczynności, walki z różnymi chorobami, czy to z bezrobociem, i pierwszy głos przy uregulowaniu tych spraw musiał wyjść ze strony zarządów miejskich. Porozumienie między miastami byłoby bardzo pożyteczne, gdyż chodziło o omówienie programu działania i o ustalenie najskuteczniejszych metot postępowania, skupiających zabiegi instytucji oficjalnych i inicjatywy prywatnych, mających na widoku dobro ogółu.

Na zaproszenie organizatorów na Zjazd w Amsterdamie przybyli przedstawiciele, dość liczni, Francji, Niemiec, Belgji, Holandji, Anglji, Polski, Czecho-Słowacji, Rumunji, Austrji, Finlandji, Szwecji, Szwajcarjj i innych państw. Były to przedstawicielstwa różnorodne, a więc delegaci rządów, delegaci związków miast poszczególnych państw, delegaci miast i różnych instytucji międzynarodowych, których działalność łączy się ściśle z gospodarką miejską, a więc przedstawiciele Sekcji Higjeny Ligi Narodów, Biura międzynarodowego pracy, Ligi Międzynarodowej walki z chorobami wenerycznemi, z zakresu opieki nad dzieckiem e. t. c.

Europa wzięła udział dość szeroki w kongresie, ale brakło przedstawicieli Nowego Swiata, co bezwątpienia osłabiło charakter międzynarodowy tego zjazdu.

Zresztą organizatorzy spodziewali się, że ten kongres nie może być zbyt liczny i powinien ograniczyć się do nawiązania zerwanych przez wojnę nici i przygotować grunt dla następnego kongresu miast,jaki w atmoswerze pokoju ustaliłby formy współdziałania między samorządami poszczególnych krajów. Więc i program wybrano nader ostrożnie i poruszono sprawy w płaszczyźnie ogólnej, unikając najmniejszych powodów dla ujawnienia rozbieżności zdań.

Kwestje, postawione na porządku obrad tyczyły się tylko organizacji działu informacyjnego dla samorządu, oraz sprawy współdziałania między miastami i instytucjami międzynarodowemi w dziedzinie akcji społecznej, dobroczynnej, czy sanitarnej.

A więc w pierwszej linji zastanawiano się nad utworzeniem wydawnictwa perjodycznego, któreby rejestrowało i streszczało wszystko to, co wychodzi w książkach, w czasopismach, broszurach o teorji i praktyce samorządowej. Tam byłoby źródło, gdzie możnaby było znaleźć niezbędne informa-

cje, kiedy zarząd miasta potrzebowałby decydować o brukach, odwadnianiu, kanalizacji, i mógłby posiłkować się doświadczeniami najnowszemi, i pochodzącemi z krajów nawet oddalonych. Technika municypalna udoskonala się stale, coraz to nowe odkrycia pozwalają lepiej zaspakajać potrzeby publiczne, i kierownicy gospodarki miejskiej muszą być dobrze poinformowani, jeżeli dbają o rozwój swojego miasta. Zamiast wysyłać inżyniera, któryby badał systemy n. p. palenia nieczystości, jest daleko praktyczniejszem poinformować się naprzód, gdzie i jakie systemy są praktykowane, które z nich są najbardziej odpowiednie dla miasta, i jeden wybrany system dopiero zbadać na miejscu. Mając dobrze zorganizowany dział informacyjny, wiele pieniędzy i czasu zaoszczędzi się przy zakładaniu nowych instalacji miejskich, a zwłaszcza doświadczenie innych miast może tylko pomagać dla udoskonalenia gospodarki innego miasta.

Koło tego zagadnienia obracał się raport p. Vincka, dyrektora Związku międzynarodowego miast, wprost nader wyczerpujący i szeroko ujmujący sprawę organizacji porozumień stałych między miastami, i zakończony przyjęciem następującej rezulucji, wzywającej miasta i związki miast, aby w tej materji zechciały współdziałać ze związkiem międzynarodowym miast.

Kongres uchwala:

1) Zaleca się związkom miast system organizacji, zastosowany przez Związek miast Holenderskich, jednocześnie co się tyczy zbierania bibliografji narodowej o znaczeniu municypalnym, również co się tyczy współpracy ze Związkiem międzynarodowym.

Zauważyć należy, że system organizacji, o którym mowa w powyższym punkcie polega na ścisłym kontakcie między związkiem miast, a poszczególnymi instytucjami i stowarzyszeniami specjalnymi, jak techników, hygjeny społecznej, opieki nad dzieckiem e. t. c. z których każde nadsyła związkowi miast bibljografję i informacje ze swego działu.

2) Udziela swojej aprobaty wydawnictwu tabliczek informacyjnych miejskich,

3) wzywa miasta do współpracy przy wydawaniu tabelek informacyjnych miejskich.

4) Tworzy się komisję, w skład której wchodzą wszystkie Związki miast, dla ustalenia metod współpracy między związkami miast i związkiem międzynarodowym.

Druga część kongresu tyczyła się pomocy, okazywanej miastom, przy wykonaniu zadań na polu hygjeny, dobroczynności, pracy społecznej, wychowania e. t. c. ze strony instytucji prywatnych, czy na pół oficjalnych i pracujących w tym samym kierunku.

W tym względzie zgłoszone zostały referaty następujące: Rola Sekcji miejscowych Czerwonego Krzyża dla opieki społecznej i higjeny miejskiej, Ochrona dziecka, Walka z rakiem, Walka z chorobami wenerycznemi i z prostytucją, zwalczanie przez miasta bezrobocia przymusowego.

Poruszano najbardziej palące zagadnienia po wojnie, które szczególnie na terenie miasta się zjawiają, i muszą być regulowane przez Zarządy miejskie, o ile takowe chcą właściwie wypełnić obowiązki na nich włożone. Każda z powyższych spraw wymaga rozpoczęcia akcji konkretnej, która może być dopiero wtedy skutecznie przeprowadzoną, o ile zarząd miasta posiłkować się będzie metodami dobremi, prowadzącemi prosto do celu, i uwzględni istniejące już instytucje. I w tym wypadku należy ustalić te metody, zebrać całą technikę działania na polu hygjeny, opieki społecznej e. t. c. oprzeć się na doświadczeniu jaknajszerszym, i o ile możności wyrobić dla każdego przedmiotu udoskonalony system postępowania. Pomocniczemi dla działalności administracyjnej mogą się tutaj okazać różne instytucje specjalne, zgłębiające z punktu widzenia technicznego swój przedmiot.

Wnioski przyjęte tyczą się powołania komisji, które przygotowałyby materjał, o ile możności kompletny i wskazujący metody postępowania dla samorządu, w przedmiocie akcji społecznej i hygjeny, i jego współpracy z instytucjami działającymi w tym samym kierunku.

Wniosek powyższy brzmi jako następuje:

„Kongres uchwala powołać do życia komisję specjalną, która przeprowadzi ankietę dla zbadania stosunków pomiędzy gminami miejskiemi i wielkimi stowarzyszeniami międzynarodowymi, zajmującymi się hygjeną i akcją społeczną.

Ta komisja ustali programy, projekty i dezyderaty w powyższej materji, z jednej strony stowarzyszeń międzynarodowych, a z drugiej — życzenia i uwagi władz lokalnych.

Komisja ustali konkluzje, które przedstawi, przyszłemu kongresowi do uchwalenia".

Oto jest program kongresu miast w Amsterdamie. Obejmuje on sprawy nie tak rozlegle jak pierwszy kongres. Ale nie trzeba zapominać, że tegoroczny kongres miał tylko znaczenie przygotowawcze dla następnego kongresu, który odbędzie się w roku przyszłym w Paryżu.

Samorząd miejski polski w tym kongresie powinien wziąć udział czynny, dla zamanifestowania nietylko swojej współpracy z miastami innych państw, lecz dla wykazania postępu w organizacji życia miejskiego u nas.

Związek miast polskich zajmie się niewątpliwie w najbliższej przyszłości wystąpieniem na terenie międzynarodowym, i zwróci uwagę na dezyderaty, powzięte przez kongres miast w Amsterdamie. W tym względzie propozycje, uczynione Związkowi miast polskich po porozumieniu ze Związkiem międzynarodowym miast w Brukseli, tyczą się punktów następujących:

Samorząd miejski polski współpracować winien stale w wydawaniu przez Zw. międz. miast. w Brukselli „Tablic informacyjnych municypalnych", gdzie przesyłane byłyby wszelkie wiadomości o samorządzie polskim, zaczerpnięte z książek, czasopism, a nawet omawiające pewne fakty konkretne, mające znaczenie poważniejsze. Jednocześnie korzystać możnaby było dla potrzeb polskiego samorządu z działu informacyjnego i bibljograficznego, koncentrowanego przez Związek międzyn. miast, co ułatwi orjentowanie się przy wprowadzaniu różnych technicznych udoskonaleń, i zaoszczędzi nie jeden kosztowny wyjazd dla poszukiwania modeli i wzorów.

W myśl postanowień kongresu w Amsterdamie, przyszły międzynarodowy kongres określi normy współpracy między samorządem, a instytucjami, zajmującemi się hygjeną i akcją społeczną. Samorząd miejski każdego państwa ma w tym względzie przedstawić swoje uwagi i dezyderaty, z których dopiero mają być wyciągnięte wnioski o znaczeniu międzynarodowem.

Jest to jedna z poważniejszych zdobyczy tegorocznego kongresu międzynarodowego, że dla spotęgowania działalności zarządu miast w dziedzinie dobroczynności, hygjeny i wogóle akcji społecznej, wskazał na konieczność ścisłego współdziałania gminy i instytucji prywatnych, mających te same cele.

Praca towarzystw prywatnych da tym wieksze wyniki, o ile zostanie skoordynowana z taką samą pracą instytucji zarządu miejskiego, i zamiast rozbieżności w postępowaniu obowiązywać będzie porozumienie między niemi. Lecz takie porozumienie, dostosowane do potrzeb międzynarodowych, może być ujęte wtedy w formę konkretną, gdy na gruncie międzynarodowym znalezione będą metody, za pomocą których sharmonizowana będzie inicjatywa prywatna z działalnością instytucji publicznych w zakresie hygjeny, dobroczynności i akcji humanitarnej.

Dla przygotowania propozycji w tej materji przez samorząd miejski polski na kongres w Paryżu, należy,

aby Związek Miast przeprowadził poważną ankietę.

Oto jest druga propozycja tycząca się współdziałania polskego samorządu miejskiego z miastami innych krajów. Ma ona swoją doniosłość bezpośrednio i dla nas, gdyż instytucje prywatne i zarządy miast w Polsce mało dotąd zrobiły dla utrzymania wzajemnego kontaktu.

Związek międzynarodowy Miast w Brukseli, na propozycję polską, akcentując swój charakter federacji Związków miast narodowych, zgodził się powierzyć główne referaty na kongresie miast w Paryżu poszczególnym związkom narodowym. Z tego względu nasz Związek Miast wystąpić może w Paryżu w roli głównego referenta, w sprawie przez niego wybranej, a będącej na porządku dziennym obrad. Przyjmując na siebie to zadanie, Związek Miast Polskich czynnie wystąpi na terenie międzynarodowym, i zdecyduje o współpracy samorządu polskiego dla rozwoju życia municypalnego w swym kraju.

Nadmienić należy, że następny kongres obejmować będzie organizację życia miejskiego i urządzenia miast.

A więc kwestję prawa administracyjnego, finansowego, metod administracyjnych, udoskonalenia techniczne i inne sprawy znajdą się na porządku dziennym jego obrad, i pozwolą Związkowi miast wybrać temat, który wszechstronnie oświetlić należy w interesie miast polskich, zarówno jak w innteresie innych państw.

Odsłania się w powyższych propozycjach dostateczne pole działania dla całego samorządu miejskiego polskiego, i każde miasto może dołączyć swoją cegiełkę.

Przez współpracę naszych miast na terenie międzynarodowym rozszerzy się horyzont życia municypalnego polskiego, i udoskokali sie jego organizacja, gdyż świadomi różnych doświadczeń, zawsze będziemy wybierali drogi, które najwłaściwiej prowadzą do rozwoju miast, do dobrobytu jego mieszkańców i potęgi państwa.

„Samorządu Miejskiego” organu Związku Miast Polskich, redagowanych przez dyrektora biura tegoż Związku, Henryka Grotowskiego, świeżo ukazał się zeszyt 7—9 za miesiące lipiec—wrzesień r. b. i· zawiera następującą obfitą i urozmaiconą treść:

1) Prof. A. Suligowskiego „O reformie prawa wyborczego do ciał ustawodawczych, a także do ciał samorządowych, a w szczególności miejskich“;

2) Dr. Stanisława Nowaka „Uwagi nad projektem ustawy o gminie miejskiej“;

3) Stefana Rzepkiewicza „Zamknięcia rachunkowe związków komunalnych a wymagania statystyki“;

4) Dr. J. Polaka Stan hygieniczny miast polskich (według ankiety, przeprowadzonej przez Związek Miast Rzeczypospolitej Polskiej w roku 1921)

5) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 17|VI—24 r. o obowiązku pokrywania wydatków przez związki komunalne;

6) tekst czechosłowackiej ustawy z d. 12 sierpnia 1921 r. o tymczasowem uregulowaniu gospodarki finansowej gmin i miast z prawem municypalnem;

7) Skorowidz ustaw i rozporządzeń za czas od 1|V—1|VII 24 r

8) Skorowidz rzeczowy druków Sejmu za czas od 15|IV—1|VII 24 r.

9) Kronikę „Z życia miast“;

10) Wspomnienie pośmiertne o ś. p. Janie Kantym Fedorowiczu;

11) Nowy dział czasopisma: przegląd czasopism krajowych;

12) Komunikaty.

Treść № 24—25.

Wydawnictwo Zarządu miasta Lublina. — — Redaktor **L. Radliński.**

Drukarnia Magistratu m. Lublina.